

Национална кампания ЗА повече гражданско участие в политиката (2010-2013)

ДО

Г-н Росен Плевнелиев - Президент на Р.България

Коние:

Г-жа Маргарита Попова – Вицепрезидент
Г-н Цветлин Йовчев – Началник кабинет
Г-жа Маргарита Ралчева – Началник кабинет
Г-н Милен Любенов – Секретар вътрешна политика
Г-н Росен Кожухаров – Секретар правни въпроси
Г-жа Петя Тянкова – Секретар правни въпроси
Г-жа Деяна Костадинова – Секретар социални п-ки
Г-жа Мария Иванова - Прессекретар
Г-жа Невин Фети – Съветник правни въпроси
Г-жа Наталия Киселова – Съветник правни въпроси
Г-н Павел Анастасов – Звено „Стратегич. политики”

Уважаеми г-н Президент,

Под наслов “Чуй гражданите” над 300 граждански организации и многократно по-голям брой индивидуални граждани иницираха застъпническа кампания още през 2010 година (<http://www.facebook.com/chui.grazhdanite>). Причина за стартирането ѝ е незадоволителният модел, или по скоро липсващият такъв, по който управляващи и институции взаимодействат с гражданите при вземането на решения по провежданите от тях политики. В основата на кампанията е тревогата от факта, че голямата част от законите и другите нормативни актове, от стратегиите, програмите и други официални документи в различните обществени сфери, както и съответните изпълнителски действия (в т.ч. сключени договори и пр.) се приемат и реализират без ефективно информиране и консултации с широката общественост и с конкретните заинтересовани страни и се накръняват сериозно техни права и интереси. Поради това отправихме искане към законодателната и изпълнителната власт за предприемане на поредица от взаимно свързани политически, нормативни и институционални промени, с които да се регулират цялостно (а не на парче) взаимодействията на институциите с гражданите и ефективното гражданско участие в публичните политики.

Същественото в кампанията е, че настоявайки за подобни сериозни промени, участниците в нея сами дадоха тласък за тях, като изготвиха материали, в които изложиха идеите си и по този начин заявиха сериозен ангажимент като партньор в процеса. Чрез интензивни граждански консултации бяха **подготвени няколко документа с предложения**, които бяха качени в интернет и набираха обратна връзка и подкрепа от граждани и структури на гражданското общество в продължение на няколко месеца. Те включват:

- **Граждански проект за «Бяла книга на гражданското участие»** (http://www.public-consultbg.org/bg/wp-content/uploads/file/Byala_kniga_za_grazhdanskoto_uchastie.pdf), излагащ гражданска визия за ценностите, принципите, необходимите законови промени по въпросите на участието на гражданите, както и пакет от минимални стандарти, отнасящи се до начина, по който

институциите да информират гражданите относно изготвянето и провеждането на политиките си и по които да включват ефективно мнението и експертизата им в тези процеси.

- Идеята за създаването на подобен документ бе изложената в него гражданска визия да послужи като база за консултации между правителството и граждански структури **по изготвяне на концептуален политически документ на самото правителство**, очертаващ мерки за регулирането на тази проблематика и оставащ отворен за широко обществено обсъждане по съгласуван ред и процедура, както и за последващо негово приемане с акт и на Парламента.
- **предложения за законови промени** в няколко свързани с проблематиката нормативни акта - Закона за нормативните актове, Административнопроцесуалния кодекс, Закона за администрацията, Закона за местното самоуправление и местната администрация (*приложени*)
- **изменения и допълнения в Устройствения правилник на Министерски съвет** и на неговата администрация (*приложени*);
- **изменения и допълнения в Правилника за организацията и дейността на Народното събрание** (*приложени*). Същите, ако се регламентират, ще осигурят процедура за обществено обсъждане и на законопроектите, внасяни от народни представители (понастоящем обсъждане със заинтересованите страни се провежда по законопроекти с вносител от изпълнителната власт), както и ще дадат възможност гражданите да правят предложения между първо и второ четене на отделните законопроекти. Всички си даваме сметка за какво отваряне на законопроектите към гражданското общество още в най-ранна фаза на законотворческия процес става дума и за какво препятствие пред скрити лобистки интереси.
- **наръчник „Гласът на гражданите в публичните политики”** (http://www.public-consultbg.org/bg/wp-content/uploads/file/Glasut_na_grazhdanite_v_publichните_politiki.pdf), съдържащ практически насоки за прилагане на предлаганите стандарти и механизми за регулация на взаимодействията между институции на централно и местно ниво и гражданите, и добри практики от други страни.

Съответстващо на целите на мрежата, основните адресати, към които бяха насочени посланията и предложенията ѝ, бяха ръководителите на изпълнителната и законодателната власт. Предложенията, съдържащи се в гражданския проект за Бялата книга, както и тези за изменения и допълнения в цитираните закони и правилници, бяха изпратени заедно с индивидуални писма до министър-председателя Бойко Борисов и до членовете на политическия му кабинет, до всеки член на ръководството на Парламента и до Председателите на релевантните комисии, заедно с предложение за дискутирането им в консултативен формат и на публични форуми. Бялата книга и наръчникът бяха разпратени и до всички общински ръководства.

Опитът от досегашния ход на кампанията ни доведе до негативната убеденост, че на практика е възможно както служителите в администрацията на Министерски съвет, така и народни избраници в Парламента да възприемат мандата си като предоставен им НЕ по волята на гражданите, а по-скоро по волята на лидера на управляващата партия (в случая - на партия ГЕРБ, макар и той да не е единственият лидер с подобно поведение в годините назад). Дори депутати от собствените ни избирателни райони, към които се обръщахме за посредничество, останаха пасивни. Слабата парламентарна опозиция също не подкрепи гражданската инициатива за открит дебат по тези принципни и общозначими въпроси за това как гражданите да участват във вземането на решения по публичните дела – именно гражданите, с тяхното легитимно право като страна по обществения договор. Референдумите са важен инструмент на пряката демокрация, но не са алтернатива на механизмите и съответните стандарти за текущо участие на гражданите в процеса на правене на политиките във всички техни етапи.

Цялата очертана ситуация илюстрира отчетливо не само проблема, който бе първопричина за стартирането на кампания «Чуй гражданите», а именно - липсата на канали, правила и

административен ангажимент, чрез които предложенията по политики, идващи от граждани и граждански организации, да бъдат придвижвани за обсъждане на съответните управленски нива по ясен и предвидим за всички страни начин. Случилото се, или по-точно нищо-не-случилото-се като резултат, илюстрира и защо се стигна до днешните улични протести на граждани, скандиращи за всевъзможни нарушени техни права и настоятелно търсещи начини гласът им да бъде чуван при вземането на решения по публичните политики. И това е една логична, неизбежна развръзка.

Предстои много работа за промяна в нагласите на политиките и в широки социални слоеве и за осмисляне значимостта на участието на гражданите във вземането на решения по политиките, отнасящи се до тях, както и на неговите практически аспекти. Ключова за успеха на тази кауза и днес, и занапред, е съпричастността на Президента като държавен глава, както и на медиите като посредници.

В сегашната политическа ситуация президентската институция е в центъра на комуникацията с протестиращите граждани и на излъчваните от множество посоки искания и предложения относно гражданското участие в публичните политики. Ето защо очакваме **тя да бъде инициатор и за провеждането на консултации с представители на вносителите им и за създаването на подходящ формат консултативна структура към Президента.** Това ще даде възможност да бъдат обсъдени и консолидирани постъпилите искания и да бъдат изготвени съвместни предложения за осигуряване на структурирани и ефективни механизми (принципи, стандарти, законови промени и пр.), които, след публичното им огласяване и приемане от оторизираните органи, да гарантират пълноценно гражданско участие във всички етапи на политиките.

Разчитаме материалите, които внася мрежа „Чуй гражданите”, да са принос към този процес.

В очакване на успешна и плодотворна комуникация, оставаме с уважение!

От името на Секретариата на кампанията!

За контакт със Секретариата на кампания “Чуй гражданите”
e-mail: ieigroups@gmail.com; Facebook <http://www.facebook.com/chui.grazhdanite>